

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ของ

เทศบาลตำบลแม่ยม
ตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลแม่ยมจึงดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยใช้แนวทางตามคู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต (FRAs : FRAUD RISK-ASSESSMENTS) ของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งเป็นคู่มือแนวทางที่เหมาะสมและง่ายแก่การศึกษาและทำความเข้าใจ ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตนี้อาจมีข้อผิดพลาดบกพร่องอยู่บ้าง ซึ่งจะดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้นในคราวถัดไป

เทศบาลตำบลแม่ยม

สารบัญ

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ขั้นเตรียมการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๒
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๓
ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๕
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	๗
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๙
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๒
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๒

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ของเทศบาลตำบลแม่ยม ตำบลปง อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงาน แต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมี มาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็น มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มี ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการงาน จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งคู่มือนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำการตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหาร

จัดการทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากทรัพยากร งบประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามระเบียบ กฎหมายกำหนด	✓	
๒	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสอบสวนวินัย คณะกรรมการสอบสวนละเมิด คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง		✓
๓	รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน	✓	
๔	ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน	✓	
๕	ผู้ปฏิบัติงานการเงินและงานการบัญชีเป็นบุคคลเดียวกัน ขาดการสอบทานซึ่งกันและกัน	✓	
๖	การกำหนดร่างขอบเขตงานจ้าง คุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิค แบบรูปรายการละเอียด คุณลักษณะพัสดุ ไม่เหมาะสมหรือมีความคลาดเคลื่อน		✓
๗	ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย	✓	
๘	แบบรูปรายการละเอียด และรายละเอียดการคำนวณก่อสร้าง มีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อน	✓	
๙	ข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพในระบบมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อน	✓	

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน
ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่
ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด			✓	
๒	การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนได้เสียเป็นกรรมการใน คณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการสอบสวนวินัย คณะกรรมการสอบสวนละเมิด คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง	✓			
๓	รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน			✓	
๔	ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการ ตรวจสอบพัสดุ คณะกรรมการตรวจสอบพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจสอบพัสดุมีความคลาดเคลื่อน			✓	
๕	ผู้ปฏิบัติงานการเงินและงานการบัญชีเป็นบุคคลเดียวกัน ขาดการสอบทานซึ่งกันและกัน		✓		
๖	การกำหนดร่างขอบเขตงานจ้าง คุณลักษณะเฉพาะคุณสมบัติทางด้านเทคนิค แบบรูปรายการละเอียด คุณลักษณะพัสดุ ไม่เหมาะสมหรือมีความคลาดเคลื่อน		✓		
๗	ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลาย โครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลา เดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย			✓	
๘	แบบรูปรายการละเอียด และรายละเอียดการคำนวณก่อสร้าง มีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อน	✓			
๙	ข้อมูลผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพในระบบมีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อน		✓		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น **สีส้ม** และ**สีแดง** จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางแสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	X	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	X	X	

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบ กฎหมายกำหนด	๓			๓			๙
๒	รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน	๓			๓			๙
๓	ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน	๓			๓			๙
๔	ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย	๓			๓			๙

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงใน ช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	
		MUST	SHOULD
๑	การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบ กฎหมายกำหนด	๓	
๒	รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน	๓	
๓	ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน	๓	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๔	ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย	๓	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด			✓
รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน			✓
ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน			✓
ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย			✓

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เผื่อระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

(เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment โดยเฉพาะ ความเสี่ยงสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง (โซนแถบสีเทาในตารางที่ ๔) นำไปทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต (ตารางที่ ๕))

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด	ดี		✓	
รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน	พอใช้		✓	

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน	พอใช้		✓	
ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย	พอใช้		✓	

ตารางที่ ๔ นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยง อยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่า ความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ร.ก.	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต แนวทาง/กิจกรรม
๑	การเข้าไปทำประโยชน์หรือเข้าใช้พื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ก่อนได้รับอนุญาตตามที่ระเบียบ กฎหมาย กำหนด	<p>๑. ตรวจสอบพื้นที่โครงการก่อสร้างก่อนเสนอขออนุมัติดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>๒. โครงการที่ก่อสร้างที่มีพื้นที่อยู่ในเขตป่าไม้ เขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตที่สาธารณประโยชน์ ที่อยู่ในเงื่อนไขต้องขออนุญาตก่อนใช้ประโยชน์ ให้ดำเนินการขออนุญาตและเมื่อได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์โดยถูกต้องแล้วจึงจะดำเนินการต่อไปได้</p> <p>๓. การเสนอขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างในพื้นที่เขตป่าไม้ เขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตที่สาธารณประโยชน์ ที่อยู่ในเงื่อนไขต้องขออนุญาตก่อนใช้ประโยชน์ ให้ดำเนินการขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์และได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์แล้ว จึงจะสามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณได้</p> <p>๔. การจัดเตรียมเอกสารหลักฐานเพื่อขออนุญาตเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรือที่สาธารณประโยชน์ ให้ประสานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้องและครบถ้วน</p>
๒	รายงานต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง ยังไม่สมบูรณ์ มีข้อบกพร่องคลาดเคลื่อน	<p>๑. ผู้อำนวยการกองคลัง นักวิชาการเงินและบัญชี ตรวจสอบและให้คำแนะนำการรายงานทางการเงินและการบัญชีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง</p> <p>๒. สำนักปลัด ชี้แจงทำความเข้าใจ ปัญหาและแนวทางในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่วง แก่ประชาชน ผู้ปกครอง และฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยจำนวน ๑ ครั้ง และกำกับติดตามผลการใช้จ่ายเงินที่ได้รับสนับสนุนจากเทศบาลตำบลแม่ยมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และถูกต้อง</p>
๓	ไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมาเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงขาดความรู้และความเข้าใจในงานตนได้รับมอบหมาย การตรวจรับพัสดุมีความคลาดเคลื่อน	<p>๑. เมื่อลงนามในสัญญาแล้ว ให้ผู้อำนวยการกองช่าง/ช่างผู้ควบคุมงาน /เจ้าหน้าที่พัสดุ อธิบาย ชี้แจงร่างขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง หรือแบบรูปรายการงานก่อสร้าง และข้อกำหนดในสัญญาให้กรรมการตรวจรับพัสดุที่ได้รับแต่งตั้งทราบ</p> <p>๒. กรณีงานจ้างก่อสร้าง ให้ผู้ควบคุมงานรายงานความคืบหน้าของงานจ้างให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทราบ และให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือผู้แทนกรรมการตรวจรับพัสดุ ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ก่อสร้างตามเวลาที่เหมาะสม</p>

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต แนวทาง/กิจกรรม
		<p>๓. กรณีพัสดุที่มีขอบเขตงาน คุณลักษณะเฉพาะ หรือแบบรูป รายการงานก่อสร้างมีความซับซ้อนหรือเป็นงานเทคนิคเฉพาะอย่าง ให้แต่งตั้งผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับงานซื้อหรือจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุด้วยทุกครั้ง กรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งผู้ชำนาญการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับงานซื้อหรือจ้างนั้น ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ให้ส่งพัสดุไปตรวจสอบ ทดสอบหรือขอความเห็นกับหน่วยงานราชการเฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตรวจรับพัสดุ ซึ่งเป็นการดำเนินการนอกเหนือจากการส่งพัสดุไปตรวจสอบคุณภาพตามปกติ</p>
๔	<p>ผู้ควบคุมงานได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานพร้อมกันในหลายโครงการ ไม่สามารถปฏิบัติงานควบคุมงานในช่วงระยะเวลาเดียวกันได้ตามที่รับมอบหมาย</p>	<p>๑. ให้เจ้าหน้าที่พัสดุวางแผนงานจัดซื้อจัดจ้างเพื่อแบ่งเวลาให้ผู้ควบคุมงานสามารถทำงานควบคุมงานก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๒. จัดสรรงานโครงการก่อสร้างให้นายช่างโยธา ผู้ช่วยนายช่างโยธา หรือบุคคลากรด้านช่างของกองช่างให้เหมาะสมตามความรู้ความสามารถและอัตรากำลังที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถทำงานควบคุมงานก่อสร้างได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. ให้ผู้ควบคุมงาน วางแผน ติดต่อประสานงานกับผู้รับจ้าง เพื่อจัดสรรเวลาปฏิบัติงานให้ตรงกัน เพื่องานก่อสร้างและการควบคุมงานก่อสร้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๔. แต่งตั้งผู้แทนประชาคมหมู่บ้านร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อเป็นการช่วยตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และของผู้รับจ้าง ณ สถานที่ก่อสร้าง ทุกโครงการ</p>

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง ซึ่งจะแสดงในขั้นตอนของการรายงานผลการดำเนินการดำเนินการหรือกิจกรรมจัดการความเสี่ยงต่อไป

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม (ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง (เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้) ระดับความรุนแรง < ๓

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ (เกินกว่าการยอมรับ) ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง จะแสดงในขั้นตอนของการรายงานผลการดำเนินการหรือกิจกรรมจัดการความเสี่ยงตามแผนบริหารความเสี่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากขั้นตอนที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีกิจกรรมหรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบการบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (**สถานะสีแดง Red**) ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม (**สถานะสีเหลือง Yellow**)

๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (**สถานะสีเขียว Green**)

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง จะแสดงในขั้นตอนของการรายงานผลการดำเนินการหรือกิจกรรมจัดการความเสี่ยงตามแผนบริหารความเสี่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง จะแสดงในขั้นตอนของการรายงานผลการดำเนินการหรือกิจกรรมจัดการความเสี่ยงตามแผนบริหารความเสี่ยงต่อไป

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งหวังระยะเวลาของการรายงานผล โดยเทศบาลตำบลกำหนดให้รายงานผลการดำเนินงานในรอบ ๖ เดือน และรอบ ๑๒ เดือน